

הנדון: בקשה לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998

במענה לפנייתך שבסימוכין, למשרד הרווחה והביטחון והחברתי (להלן: "המשרד") בהתאם לחוק חופש המידע תשנ"ח-1998, (להלן: "החוק"). נשיב כדלקמן:

1. להלן מספר המטופלים מקבלי שירות בהתמכרויות בלוד לשנים 2018-2023:

181	2018
234	2019
240	2020
259	2021
289	2023

2. מספר העובדים ביחידה לטיפול בהתמכרויות בלוד בין השנים 2018-2023, הינו על-פי תקינה של 5 עוסיים במשרה מלאה ומדריך אחד בחצי משרה.

3. באשר למספר המכורים המתאוששים מהתמכרות המוכרים למשרד הרווחה בחמש השנים האחרונות, יצוין כי מסך כל המטופלים ביחידות לטיפול בהתמכרויות: כ-50% ממשיכים טיפול עפ"י תכנית טיפולית אישית; 35% נשרו מהטיפול ו-15% סיימו טיפול כמתוכנן. להלן טבלה עם הנתונים המספריים אודות השנים 2018-2020, לשאר השנים לא קיים מידע ברשות המשרד.

שנה	ממשיכים טיפול עפ"י תכנית טיפולית אישית	נשרו מהטיפול	סיימו טיפול כמתוכנן	סה"כ מס' מטופלים
2018	5644	4396	1771	11811
2019	7156	4234	2418	13808
2020	6057	4386	1648	12091

4. מתווה התכניות המוצעות לטיפול בהתמכרויות בקהילה מופיע ב"קליק לרווחה"- מאגר שירותים מקוון של משרד הרווחה. בין היתר מוצג פירוט על המענה הניתן ביחידות להתמכרויות, וכן פירוט של תכניות משלימות הכוללות: מרכז יום; מרכז מטר"א (מוקד טיפול ראשוני אבחוני לנפגעי התמכרויות); מרכזים לשיקום תעסוקתי, תכניות לטיפול ושיקום בעולים על רצף ההתמכרויות, מרכז לטיפול במכורים להימורים (מיל"ה).

5. בחמש השנים האחרונות פועלת בלוד היחידה להתמכרויות וכן פועל מרכז מטר"א.

ילדים ונוער

6. בלוד קיימת יחידה משולבת של נוער וצעירים ונוער התמכרויות במחלקה לשירותים חברתיים. בתחום ההתמכרויות מדובר בבני נוער הנמצאים בשלב של תלות והתמכרות לחומרים, ובמקביל ישנם בני נוער על רצף השימוש הנמצאים בטיפול של עובדי נוער של"מ במחלקה. במסגרת הטיפול בנוער ביחידה, ישנה התערבות עם המשפחה כחלק מתפיסה מערכתית ומתן מענה הוליסטי מקיף לשיקום מיטבי של בני הנוער על רצף ההתמכרות.
7. כ-10% מסך מטופלי השירות להתמכרויות הינם בני נוער. בלוד ישנם כ-40 מטופלים בני נוער ביחידות לטיפול בהתמכרויות, בנוסף ל-289 מטופלים ביחידות לטיפול בהתמכרויות בוגרים בנקודת זמן נתונה. היקף משרת עו"ס נוער עומד על 100%.

נשים

8+9. תכניות ייעודיות לנשים מכורות: נשים על רצף ההתמכרות מטופלות ביחידות לטיפול בהתמכרויות, כך גם בלוד. כמו כן, ישנו מרכז מטר"א המפוצל לגברים ונשים ולאורך השנים התפוסה של הנשים הינה מלאה, בנוסף ליחידות לטיפול בהתמכרויות ולמרכזי היום עבור נשים בחלק מן היחידות, קיימים גם מענים חוץ ביתיים לנשים: ישנה קהילה טיפולית אחת ייעודית לנשים ועוד 4 קהילות מעורבות בהן הפרדה בין נשים וגברים, והלנת חירום אחת לנשים מכורות. יצוין שבקהילת "דרך אריאלה", מתקיים שולחן עגול בשיתוף מספר ארגונים בנושא מענה ייחודי לנשים מכורות מהחברה הערבית. כרגע בשלב בניית תכנית עבודה לפיילוט. ולכן, לא ניתן להפיק נתונים של מספר המשתתפות בתכניות כמבוקש.

דרי רחוב

8. דרי רחוב מקבלים טיפול ביחידה נפרדת במחלקה לשירותים חברתיים – "יחידה לטיפול בדרי רחוב". ישנן יחידות לדרי רחוב ב-25 רשויות בארץ, בכללן לוד. היחידות מספקות מענה פסיכוסוציאלי שיקומי ברמה התפקודית אישית, משפחתית וחברתית, במטרה להחזיר את האוכלוסייה לחיים נורמטיביים ולהשתלבות בתוך הקהילה בה היא חיה. נעשות מספר פעולות על ידי עו"ס היחידה, ביניהן: איתור, יישוג, עבודת רחוב, מתן סיוע אינסטרומנטלי מידי לדר הרחוב, ייעוץ, אבחון פסיכוסוציאלי מותאם ובניית תכנית התערבות אישית הכוללת טיפול פרטני, קבוצתי, שילוב בתעסוקה, מיצוי זכויות, מרכז יום, מעקב, ליווי והפניה למסגרת חוץ ביתית בהתאם לצורך.
9. בלוד כאמור קיימת יחידה לדרי רחוב הנותנת שירות לדרי רחוב כפי שפורט לעיל.
10. מספר דרי הרחוב המקבלים שירות ביחידה לדרי רחוב בלוד בשנה הנוכחית, שנת 2023 הוא: 33, עפ"י נתוני יסוד של המשרד. בשנת 2020 סך מקבלי השירות עפ"י נתוני יסוד: 38. לא ניתן להפיק נתונים של שנים קודמות כמבוקש.

יחידות לטיפול בהתמכרויות כלל ארציות

11. התקנות, הנהלים והחוקים להפעלת יחידה לטיפול בהתמכרויות ברשויות השונות בארץ – נמצאים בהוראות התע"ס, פרק 11 (פרק 11.1 כולל בנספחיו את חוק הפיקוח על מוסדות לטיפול במשתמשים בסמים, התשנ"ג-1993, ואת תקנות הפיקוח על מוסדות לטיפול במשתמשים בסמים (תנאי קבלה ושהיה של מטופלים במוסד משולב), התשנ"ד 1994).

12. להלן פירוט הרשויות בהן מופעלות יחידות לטיפול בהתמכרויות בארץ:

מחוז מרכז: אור יהודה, אלעד, אריאל, בני ברק, בת ים, הוד השרון, הרצליה, חבל מודיעין, חולון, טייבא, כפר סבא, לב השרון, לוד, מודיעין, נתניה, עמק חפר, פתח תקווה, קריית אונו, קריית עקרון, קרני שומרון, ראש העין, ראשון ציון, רחובות, רמלה, רמת גן, שומרון, תל אביב, נס ציונה.

מחוז צפון: אום אלפחם, אור עקיבא, אכסאל, באקה אל גרבייה, בית שאן, ג'דדה מכר, גיסר אל זרקא, דיר אל אסד, זרזיר, חדרה, חיפה, טבריה, טירת הכרמל, טמרה, יוקנעם, יפיע, ירכא, כפר כנא, כפר יאסיף, כפר קרע, כרמיאל, מבואות חרמון, מג'אר, מגיד אלכרום, מגדל העמק, מגידל שמס, מטה אשר, מעלות תרשיחא, נהריה, נצרת, נצרת עילית, נשר, סכנין, עכו, עמק הירדן, עפולה, עראבה, פרדיס, פרדס חנה, צפת, קצרין, קריית ביאליק, קריית אתא, קריית ים, קריית מוצקין, קריית שמונה, ריינה, שיבלי, שלומי, שפרעם.

מחוז ירושלים: אשדוד, אשקלון, בית אל, בית שמש, ביתר עלית, גוש עציון, ירושלים מערב, ירושלים מזרח, לכיש, מבשרת ציון, מודיעין עילית, מטה בנימין, קריית מלאכי, קריית ארבע, מעלה אדומים, מטה יהודה.

מחוז דרום: אופקים, אילת, אל קסום, באר שבע, דימונה, חוף אשקלון, ירוחם, כסייפה, נתיבות, ערד, קריית גת, רהט, חורה, שדרות, תל שבע, מצפה רמון/ערבה תיכונה.

15+16. פתיחת יחידה לטיפול בהתמכרויות ברשות נקבעת על-פי טבלת קריטריונים שנבנית ע"י אגף התקציבים. הטבלה כוללת הגדרות של מס' פונים בנתוני יסוד; דירוג למ"ס של הרשות המקומית, גודל רשות, אשכול סוציאקונומי וכן מהות נזקקויות חדשות בהתמכרות.

17. מס' עובדים שנדרשים כדי להפעיל יחידה: לפי הגדרת חוק הפיקוח על מוסדות – נדרש לפחות 50% תקן של עובד סוציאלי.

הכשרה נדרשת: עפ"י הוראות החוק, העובדים נדרשים לקורס בסיסי בטיפול בהתמכרויות בשנה הראשונה לכניסתם לתפקיד, בשלבים המתקדמים מוצעות אפשרויות ללמידה והדרכה והאחריות לפיתוח המקצועי נתונה לבחירת העובד הסוציאלי. ישנו מתווה לנתיבי צמיחה והתפתחות של עובדים סוציאליים בתחום התמכרויות מוסדר ושיטתי של תכניות הכשרה, לימוד והדרכה שמטרתם לסייע לעובד הסוציאלי בתחום התמכרויות להתמקצע ולשפר את ביצועיו באופן שוטף ומתמשך במהלך הקריירה המקצועית שלו.

אנו מודים על הסבלנות,

בכבוד רב,
רונית ספיר
מנהלת תחום (העמדת מידע לציבור)

